

DOI: 10.5604/01.3001.0016.1789

Łukasz Zaliwski

absolwent studiów doktoranckich
Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie
e-mail: lukaszaliwski18@gmail.com

Pełnienie służby przygotowawczej a wypłata rekompensującego świadczenia pieniężnego. Glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 czerwca 2021 r., sygn. III OSK 3689/21. Glosa krytyczna

Teza: Pełnienie służby przygotowawczej jest samoistnym rodzajem czynnej służby wojskowej, odrębnym od pozostałych rodzajów czynnej służby wojskowej. Pełnienie ćwiczeń wojskowych nie jest tożsame z pełnieniem służby przygotowawczej, stąd osobie odbywającej służbę przygotowawczą nie przysługiwało rekompensujące świadczenie pieniężne, wskazane w § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu wypłacania świadczenia pieniężnego żołnierzom rezerwy oraz osobom przeniesionym do rezerwy niebędącym żołnierzami rezerwy¹.

STRESZCZENIE

Poniższe opracowanie odnosi się do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 czerwca 2021 r., sygn. III OSK 3689/21, w którym to Sąd orzekł o możliwości ubiegania się przez osobę, która odbyła służbę przygotowawczą, o wypłatę rekompensującego świadczenia pieniężnego, wskazanego w § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu wypłacania świadczenia pieniężnego żołnierzom rezerwy oraz osobom przeniesionym do rezerwy niebędącym żołnierzami rezerwy. Treść opracowania stanowi zaprzeczenie powyższej tezy, wskazując na błędy, które popełnił Sąd, dokonując rozstrzygnięcia sprawy. Powyższa analiza omawianego rozstrzygnięcia ma doniosłe znaczenie z uwagi na kierunek prowadzenia postępowań administracyjnych przez organy właściwe (wójta, burmistrza prezydenta miasta) w omawianym stanie faktycznym, w którym to osoba ubiegająca się o wskazane wyżej świadczenie odbyła służbę przygotowawczą.

Słowa kluczowe: służba przygotowawcza, czynna służba wojskowa, ćwiczenia wojskowe, rekompensujące świadczenie pieniężne.

¹ Dz. U. z 2018 r., poz. 881 z późn. zm.

Wprowadzenie

Przedmiotem głosowanego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego² jest kwestia wypłaty rekompensującego świadczenia pieniężnego osobie, która odbyła służbę przygotowawczą. W przedmiotowym stanie faktycznym normatywną materię dotyczącą ww. problemu reguluje ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. – o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej³. Wymieniona ustawa była wielokrotnie nowelizowana, m.in. odnośnie do regulacji normatywnych będących przedmiotem rozważań w niniejszym opracowaniu. Omawiany problem nie był dotychczas podnoszony w orzecznictwie sądowoadministracyjnym, stąd głosowany wyrok NSA jest jedynym orzeczeniem obowiązującym w obrocie prawnym, którego rozstrzygnięcie można poddać polemice prawniczej z uwagi na brak utrwalonej linii orzeczniczej we wskazanej materii⁴.

Wskazany problem w przedmiotowym opracowaniu nadal jest aktualny w orzecznictwie administracyjnym co do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny⁵, która derogowała u.p.o.o.⁶ Na przykład regulacja art. 819 u.o.o., stanowiąca, że: „W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, o ile ustawa nie stanowi inaczej”, wskazuje także na przedmiotowe orzeczenie jako punkt odniesienia, co do rozstrzygania postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie u.o.o., to jest przed 23 kwietnia 2022 r.⁷ Co więcej, pomimo że głosowane orzeczenie odnosi się już do nieaktualnych przepisów, to jednak w niektórych stanach faktycznych (sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem 23 kwietnia 2022 r.) będzie miało ono zastosowanie.

Jednakże pomimo nieaktualności omawianego orzeczenia wobec spraw wszczętych i niezakończonych od dnia 23 kwietnia 2022 r. istnieją w obrocie prawnym przypadki rozstrzygnięć, w których uzasadnienia organów administracji publicznej opierają się na omawianym orzeczeniu NSA⁸, które z temporalnego punktu widzenia w danym stanie faktycznym było już nieaktualne, co mogło mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia.

² Dalej jako: NSA.

³ Dz. U. z 2021 r., poz. 372 z późn. zm., zwana dalej: u.p.o.o.

⁴ Warto jednak wspomnieć o wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 27 sierpnia 2020 r., sygn. III SA/Lu 226/20, który został uchylony w całości przez NSA głosowanym wyrokiem, do którego argumentacji również będę nawiązywał w niniejszym opracowaniu.

⁵ Dz. U. z 2022 r., poz. 655 z późn. zm., zwana dalej: u.o.o.,

⁶ Art. 823 pkt 2 u.o.o., jednakże pewne regulacje prawne u.p.o.o. w gestii omawianego problemu w niektórych przypadkach są nadal obowiązujące (por. art. 819 u.o.o., art. 801 ust. 1 u.o.o.).

⁷ Por. art. 824 u.o.o.

⁸ Por. uzasadnienie decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach z dnia 8 września 2022 r., znak: SKO.4000-1422/2022, niepubl., gdzie postępowanie dotyczące wypłaty rekompensującego świadczenia pieniężnego z tytułu odbycia służby przygotowawczej przed organem I instancji zostało wszczęte wnioskiem złożonym przez stronę w dniu 4 lipca 2022 r., czyli już po wejściu w życie przepisów u.o.o.

Stan faktyczny i istota sporu

Ze stanu faktycznego sprawy wynikało, że R. S. wystąpiła do Wójta Gminy⁹ (...) o ustalenie i wypłatę świadczenia rekompensującego utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy w związku z odbytymi ćwiczeniami wojskowymi w Centrum Przygotowań (...) w (...) od dnia (...) maja 2019 r. do dnia (...) lipca 2019 r. Do wniosku załączyła zaświadczenie nr (...) wystawione przez Komendanta Centrum z dnia (...) lipca 2019 r. o pełnieniu służby przygotowawczej oraz zaświadczenia z dnia (...) lipca 2019 r. o kwocie dziennego utraconego wynagrodzenia ze stosunku pracy.

Decyzją z (...) sierpnia 2019 r. organ pierwszej instancji odmówił przyznania R. S. świadczenia pieniężnego za utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy w związku z odbytą służbą przygotowawczą, stwierdzając, że służba przygotowawcza jest dobrowolną służbą ochotniczą, a nie ćwiczeniami wojskowymi, a ponadto z przedstawionych dokumentów nie wynika, aby w okresie, za który świadczenie miałoby być wypłacone, wnioskodawczyni była żołnierzem rezerwy lub osobą przeniesioną do rezerwy.

Decyzją z (...) października 2019 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze¹⁰ w (...) uchyliło decyzję organu pierwszej instancji w całości i ustaliło wysokość należnego świadczenia rekompensującego na kwotę 9531,68 złotych brutto. Organ drugiej instancji podniósł, że osoby pełniące służbę przygotowawczą są żołnierzami w czynnej służbie wojskowej i przysługują im wszystkie związane z tym uprawnienia. Żołnierzom pełniącym służbę przygotowawczą oraz członkom ich rodzin przysługują szczególne uprawnienia przewidziane dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowej i członków ich rodzin na zasadach określonych w art. 118–132 u.p.o.o. Ustalając wysokość świadczenia rekompensującego, organ odwoławczy powołał się na przepis art. 119a u.p.o.o. i w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy wyliczył kwotę świadczenia w wysokości 9531,68 złotych brutto.

Skargę na powyższą decyzję organu odwoławczego wniósł Prokurator Rejonowy w (...). Podniósł, że wysokość uposażenia oraz ewentualne dodatki o świadczenia pieniężne, jakie przysługują żołnierzom pełniącym służbę przygotowawczą, są wyczerpująco uregulowane w ustawie z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy niezawodowych¹¹ oraz rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie stawek uposażenia zasadniczego dla żołnierzy pełniących służbę przygotowawczą¹². Nie ma w nich bezpośredniego odwołania do świadczenia pieniężnego rekompensującego utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy przysługującego żołnierzom rezerwy oraz osobom przeniesionym do rezerwy niebędących żołnierzami rezerwy, którzy odbyli ćwiczenia wojskowe. Żołnierzy rezerwy oraz osób przeniesionych do rezerwy niebędących żołnierzami rezerwy nie można uznać za osoby pełniące zasadniczą służbę wojskową. Zgodnie z art. 87 ust. 1 u.p.o.o., żołnierza, który odbył zasadniczą służbę wojskową, dowódca jednostki wojskowej przenosi do rezerwy. Skarżący Prokurator podkreślił, że z przepisu art. 59 ust. 1 pkt 5 u.p.o.o. w sposób jednoznaczny wynika, że służba przygotowawcza jest zarówno odrębnym rodzajem służby wojskowej, jak i to, że nie jest ona ćwiczeniem wojskowym. Stanowi ona

⁹ Dalej jako: organ pierwszej instancji.

¹⁰ Dalej jako: organ drugiej instancji.

¹¹ Dz. U. z 2017 r., poz. 2146 z późn. zm., dalej jako: u.ż.n.

¹² Dz. U., nr 41, poz. 241 z późn. zm., dalej jako: rozporządzenie MON ws. stawek uposażenia.

odrębny rodzaj służby, nie jest zaś, jak błędnie przyjął organ drugiej instancji, już sama w sobie ćwiczeniami wojskowymi.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie¹³, wyrokiem z dnia 27 sierpnia 2020 r., sygn. III SA/Lu 226/20, rozstrzygnął spór na korzyść skarżącego, uznając skargę za uzasadnioną. WSA wskazał, że z akt sprawy nie wynika, aby skarżąca była żołnierzem rezerwy lub osobą przeniesioną do rezerwy niebędącą żołnierzem rezerwy, która odbyła ćwiczenia wojskowe. WSA, dokonując wykładni przepisu art. 133 u.p.o.o., wskazuje, że żołnierzom pełniącym służbę przygotowawczą przysługują szczególnie uprawnienia przewidziane dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowej. W powołanym przepisie jest mowa o żołnierzach zasadniczej służby wojskowej. Żołnierzy rezerwy oraz osób przeniesionych do rezerwy niebędących żołnierzami rezerwy nie można uznać za osoby pełniące zasadniczą służbę wojskową. WSA ponadto wskazał, że w przedmiotowym stanie faktycznym nie ma podstaw do zastosowania art. 119a u.p.o.o. oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu wypłacania świadczenia pieniężnego żołnierzom rezerwy oraz osobom przeniesionym do rezerwy niebędącym żołnierzami rezerwy¹⁴. Jednocześnie WSA wskazał, że uposażenie i inne należności pieniężne żołnierzy niezawodowych pełniących służbę przygotowawczą określa ustawa o uposażeniu żołnierzy niezawodowych oraz rozporządzenie MON ws. stawek uposażenia. Co więcej, sąd pierwszej instancji uznał, że organ drugiej instancji błędnie ocenił, że pełnienie służby przygotowawczej stanowi ćwiczenia wojskowe, za które przysługuje rekompensujące świadczenia pieniężne, o którym mowa w rozporządzeniu ws. świadczenia pieniężnego. Swoją argumentację opierał na tym, że ćwiczenia wojskowe są odrębną kategorią służby wojskowej, odrębnie uregulowaną i brak jest podstaw do zakwalifikowania pełnienia służby przygotowawczej jako ćwiczeń wojskowych i w konsekwencji zastosowania przepisów ww. rozporządzenia i wypłacenia świadczenia pieniężnego rekompensującego utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy. Skargę kasacyjną od powyższego wyroku WSA złożył organ drugiej instancji.

Istota sporu polegała więc na tym, czy wnioskodawczyni, która odbyła służbę przygotowawczą, posiada możliwość otrzymania świadczenia pieniężnego rekompensującego utracone zarobki w związku z odbyciem służby przygotowawczej jako żołnierzowi będącemu w czynnej służbie wojskowej.

Wyrok NSA

NSA orzekł, że skarga kasacyjna złożona przez organ drugiej instancji jest zasadna. W swoim wyroku zarzucił WSA błędną wykładnię prawa materialnego w przedmiotowym stanie faktycznym, polegającą na nieuprawnionym braku podstaw do zastosowania w okolicznościach rozpoznawanej sprawy art. 119a u.p.o.o. oraz przepisów rozporządzenia. Co więcej, NSA wskazał, że sąd pierwszej instancji wadliwie ocenił stan prawny sprawy z uwagi na brak bezpośredniego odwołania do świadczenia pieniężnego rekompensującego utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy przysługującego żołnierzom rezerwy oraz osobom przeniesionym do rezerwy niebędącymi żołnierzami rezerwy we wskazanej przez WSA ustawie o uposażeniu żołnierzy niezawodowych oraz w rozporządzeniu MON ws. stawek uposażenia. Jednocześnie

¹³ Dalej jako: WSA.

¹⁴ Dz. U. z 2018 r., poz. 881 z późn. zm., dalej jako: rozporządzenie ws. świadczenia pieniężnego.

NSA zwrócił uwagę, że organ nie uznał tożsamości pełnienia służby przygotowawczej z ćwiczeniami wojskowymi, tylko przyjął, że wypłata rekompensującego świadczenia pieniężnego powinna się odbywać na zasadach określonych dla powołania do odbycia ćwiczeń wojskowych. Taką postawę NSA argumentował tym, że przepisy dotyczące rekompensaty utraconego przez żołnierza rezerwy w okresie odbywania ćwiczeń wojskowych trwających dłużej niż dwadzieścia cztery godziny wynagrodzenia ze stosunku pracy lub stosunku służbowego albo dochodu z prowadzonej działalności gospodarczej zawarte są w Rozdziale 7 u.p.o.o. noszącym tytuł: „Szczególne uprawnienia żołnierzy i ich rodzin”. Na podstawie art. 133 u.p.o.o. to szczególne uprawnienie przewidziane dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowej i członków ich rodzin wobec żołnierzy pełniących służbę przygotowawczą powinno więc być przyznane na zasadach określonych w art. 119a u.p.o.o., a nie w reżimie normatywnym ustawy o uposażeniu żołnierzy niezawodowych. Uprawnione było zatem zakwalifikowanie pełnienia służby przygotowawczej na zasadzie odbywania ćwiczeń wojskowych i w konsekwencji wypłacenia świadczenia pieniężnego rekompensującego utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy.

Ponadto NSA wskazał, że trafne jest stanowisko i argumentacja strony skarżącej kasacyjnie, że wykładnia art. 133 u.p.o.o. zastosowana przez sąd pierwszej instancji skutkowałaby tym, że osoby powołane do służby przygotowawczej automatycznie traciłyby uposażenie w miejscu pracy przez czas pełnienia służby, rekompensowane jedynie w niewielkim procencie przez wielokrotnie niższe uposażenie otrzymywane w jednostce wojskowej. Stanowiłoby to naruszenie konstytucyjnego zakazu dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny. Wywód ten NSA oparł na stanowisku, że żołnierzem rezerwy, zgodnie z definicją zawartą w art. 99 ust. 1 u.p.o.o., jest osoba, która złożyła przysięgę wojskową i została przeniesiona do rezerwy po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej, w tym z zawodowej służby wojskowej lub ze służby kandydackiej, jeżeli w dalszym ciągu podlega obowiązkowi służby wojskowej rezerwy. Żołnierza, który wcześniej nie pełnił czynnej służby wojskowej, w tym zawodowej służby wojskowej lub służby kandydackiej, z dniem zwolnienia ze służby przygotowawczej komendant szkoły wojskowej lub ośrodka szkolenia albo dowódca jednostki wojskowej przenosi do rezerwy (art. 98e ust. 3 u.p.o.o.). Z akt sprawy wynika, że R.S. na podstawie zaświadczenie nr (...) wystawionego przez Komendanta Centrum Przygotowań (...) w (...) z dnia (...) lipca 2019 r. o pełnieniu służby przygotowawczej, została przeniesiona do rezerwy.

Ocena wyroku

Ujmując w sposób ogólny argumentację zawartą w głosowanym wyroku, należy wskazać, że nie zasługuje ona na aprobatę z kilku względów. Przede wszystkim NSA, opisując istotę sprawy w uzasadnieniu prawnym, nie dokonał wyczerpującego wyjaśnienia normatywnej oraz językowej siatki pojęciowej. Owszem, sąd drugiej instancji przytacza regulacje prawne art. 59 ust. 1 u.p.o.o., art. 60 u.p.o.o., art. 71 u.p.o.o., art. 133 u.p.o.o., 119a ust. 1 u.p.o.o. czy 119a ust. 5 u.p.o.o. Brakuje natomiast odniesienia do norm art. 119a ust. 6 u.p.o.o. czy art. 125 u.p.o.o., których regulacje również są istotne w kontekście omawianego problemu, o czym będzie mowa poniżej.

Dokonując syntetycznego ujęcia materii normatywnej mającej zastosowanie w przedmiotowej sprawie, należy wskazać, że dział III u.p.o.o. pt. „Służba wojskowa” zawiera regulacje dotyczące spraw związanych ze służbą wojskową w następujących rozdziałach:

- rozdział 1 pt. „Przepisy ogólne”;
- rozdział 2 pt. „Stopnie wojskowe”;

- rozdziały 3–6 zawierające regulacje dotyczące poszczególnych rodzajów czynnej służby wojskowej;
- rozdział 7 pt. „Szczególne uprawnienia żołnierzy i ich rodzin”.

Art. 59 ust. 1 u.p.o.o. enumeratywnie wymienia 7 rodzajów **czynnej służby wojskowej**. Wspomniany przepis wskazuje, że żołnierzami w czynnej służbie wojskowej, w rozumieniu u.p.o.o., są osoby, które odbywały lub pełniły następujące jej rodzaje:

1. **zasadniczą służbę wojskową**;
2. przeszkolenie wojskowe;
3. terytorialną służbę wojskową;
4. **ćwiczenia wojskowe**;
5. **służbę przygotowawczą**;
6. okresową służbę wojskową;
7. służbę wojskową w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

Poszczególne rodzaje służby wojskowej opisane były w dziale III u.p.o.o. w odrębnych rozdziałach, to jest: rozdział 3 „Zasadnicza służba wojskowa”, rozdział 4 „Przeszkolenie wojskowe”, rozdział 4a „Służba przygotowawcza”, rozdział 4b „Terytorialna służba wojskowa”, rozdział 5 „Ćwiczenia wojskowe i okresowa służba wojskowa”, rozdział 6 „Służba wojskowa w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny”.

Wobec powyższego należy skonstatować, że służba przygotowawcza jest rodzajem czynnej służby wojskowej, odrębnym od ćwiczeń wojskowych, co wynika wprost z przepisów u.p.o.o. (art. 55 ust. 1 i 2 u.p.o.o. oraz art. 59 ust. 1 pkt 4 i 5 u.p.o.o.). Przepisy u.p.o.o. wyraźnie odróżniają służbę przygotowawczą od ćwiczeń wojskowych. Służba przygotowawcza jest uregulowana w rozdziale 4a u.p.o.o., natomiast ćwiczenia wojskowe są uregulowane w rozdziale 5 u.p.o.o. Wobec powyższego należy uznać, że zgodnie ze stanem faktycznym sprawy Strona odbyła służbę przygotowawczą, a nie ćwiczenia wojskowe.

Powołanie do czynnej służby wojskowej następuje za pomocą kart powołania, kart mobilizacyjnych, w drodze obwieszczeń lub w inny sposób. Dniem powołania do czynnej służby wojskowej jest dzień stawienia się do tej służby określony w karcie powołania (art. 60 u.p.o.o.). Osoby powołane do czynnej służby wojskowej uzyskują status żołnierza z chwilą stawienia się do tej służby w określonym miejscu (art. 61 u.p.o.o.). Zwolnienie ze służby wojskowej następuje po upływie czasu jej trwania ustalonego w ustawie, a przed upływem tego czasu w przypadkach określonych w u.p.o.o. lub przepisach wydanych na jej podstawie. Żołnierza uważa się za zwolnionego ze służby z chwilą odejścia z miejsca pełnienia służby po zwolnieniu przez dowódcę jednostki lub inny uprawniony organ (art. 71 u.p.o.o.).

Przechodząc do procesu interpretacji norm prawnych, na których Sąd oparł omawiane rozstrzygnięcie, należy w pierwszej kolejności posłużyć się dyrektywami językowymi, które obejmują ustalenie wypowiedzi normatywnej przez użycie reguł gramatyki, składni oraz semantyki danego języka etnicznego, a także ukształtowanej semantyki języka prawnego powstałego na gruncie języka etnicznego. Punktem wyjścia w interpretowaniu tekstu prawnego jest zawsze język.¹⁵ Nauka prawa, a także praktyka stosowania prawa wypracowały pewnego rodzaju wskazówki, zalecenia dotyczące sposobów ustalania znaczenia i zakresów zwrotów języka prawnego, zwane interpretacyjnymi dyrektywami językowymi¹⁶. Stąd

¹⁵ A. Korybski [w:] A. Korybski, L. Leszczyński, A. Pieniążek, *Wstęp do prawoznawstwa*, UMCS, Lublin 2010, s. 169.

¹⁶ G. L. Seidler, H. Groszyk, A. Pieniążek, *Wprowadzenie do nauki o państwie i prawie*, UMCS,

w pierwszej kolejności powinny być każdorazowo użyte dyrektywy językowe. Dopiero później dla ustalenia relacji między wyinterpretowaną normą a innymi normami wchodzącymi w skład systemu prawa (szczególnie w sytuacji trudności z ustaleniem wypowiedzi normatywnej bądź jej niezgodności z obowiązującymi normami) stosowane są dyrektywy systemowe. Stosowanie dyrektyw funkcjonalnych powinno mieć charakter wyjątkowy, usprawiedliwiony oczywistą rozbieżnością między treściami normatywnymi wyinterpretowanymi w drodze użycia dyrektyw językowych i dyrektyw systemowych a wartościami i ocenami preferowanymi przez ustawodawcę w ramach danej regulacji normatywnej, gałęzi prawa bądź całego systemu prawa¹⁷.

Co do treści art. 133 u.p.o.o. stanowiącego, że: „Żołnierzom pełniącym służbę przygotowawczą oraz członkom ich rodzin przysługują szczególne uprawnienia przewidziane dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowej i członków ich rodzin na zasadach określonych w art. 118–132”, to – dokonując podstawowej wykładni języka prawnego (tekstu ustawy), czyli wykładni językowej ww. normy – można zauważyć, że szczególne uprawnienia przysługują żołnierzom pełniącym **służbę przygotowawczą** oraz członkom ich rodzin, które to uprawnienia przewidziane są dla żołnierzy **zasadniczej służby wojskowej i członków ich rodzin na zasadach określonych w art. 118–132 u.p.o.o.** (zasadniczej służby wojskowej jako **odrębnemu rodzajowi czynnej służby wojskowej** z art. 59 ust. 1 pkt. 1 u.p.o.o.). Zastosowanie w tym wypadku wykładni językowej jako podstawowego typu wykładni prawa jest uzasadnione tym, że wykładnie systemowa i funkcjonalna przeprowadzone są najczęściej wtedy, gdy wykładnia językowa nie daje jednoznacznych ustaleń¹⁸. W omawianym przypadku z treści art. 133 u.p.o.o. nie wynika fakt objęcia wszystkich rodzajów czynnej służby wojskowej szczególnymi uprawnieniami z art. 133 u.p.o.o., bowiem w takim wypadku norma art. 133 u.p.o.o. posiadałaby odmienne literalne brzmienie. W tym miejscu ustawodawca celowo zakreśla granice przysługujących uprawnień, bowiem rozdział 7 działu III (pt. „Szczególne uprawnienia żołnierzy i ich rodzin”) jest obszerniejszy co do zakresu znajdujących się w nim przepisów (art. 118–136 u.p.o.o.), co sugeruje użycie kwantyfikatora „szczególne” w normie art. 133 u.p.o.o. – to znaczy w świetle tego przepisu nie wszystkie uprawnienia są uznane z rozdziału 7 jako szczególne (art. 118–136 u.p.o.o.), ale jedynie ich wyodrębniona część, zakreślona granicami art. 118–132 u.p.o.o., wymieniona jest jako „szczególne uprawnienia”. Przykładem takich szczególnych uprawnień dla żołnierzy pełniących służbę przygotowawczą oraz członków ich rodzin, które to uprawnienia przewidziane są dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowej, określa art. 125 u.p.o.o., który stanowi, że „Pracownik powołany do **zasadniczej służby wojskowej**, okresowej służby wojskowej lub terytorialnej służby wojskowej otrzymuje od pracodawcy odprawę w wysokości dwutygodniowego wynagrodzenia obliczonego według zasad określonych dla ustalania ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy. Odprawa nie przysługuje w razie ponownego powołania do tej samej służby”. Jednakże, przykładowo już takim szczególnym uprawnieniem nie jest w świetle przepisu art. 133 u.p.o.o. uprawnienie wynikające z normy art. 132a u.p.o.o., który stanowi o możliwości ubiegania się przez żołnierza zasadniczej służby wojskowej o otrzymanie ekwiwalentu pie-

Lublin 2010, s. 187.

¹⁷ A. Korybski, op. cit., s. 169–170.

¹⁸ Z. Pulka [w:] *Wprowadzenie do nauk prawnych. Leksykon tematyczny*, A. Bator (red. nauk.), W. Gromski, A. Kozak, S. Kaźmierczyk, Z. Pulka, LexisNexis, wyd. 2, Warszawa 2008, s. 251.

nieżnego z tytułu poniesionych kosztów związanych z uzyskaniem kwalifikacji przydatnych w Siłach Zbrojnych.

W tym miejscu należy wskazać, że NSA nie rozróżniło w sposób wyraźny pojęć „żołnierz w czynnej służbie wojskowej” (art. 59 ust. 1 u.p.o.o.) oraz „żołnierz zasadniczej służby wojskowej” (art. 59 ust. 1 pkt 1 u.p.o.o.). Dokonując interpretacji wyводу NSA, można odnieść wrażenie, że Sąd uznał ww. pojęcia za tożsame (zwłaszcza w kontekście dokonywania przez Sąd wykładni przepisu art. 133 u.p.o.o.).

Odnośnie regulacji art. 119a ust. 1 u.p.o.o. który stanowi, że: „Żołnierzowi rezerwy oraz osobie przeniesionej do rezerwy niebędącej żołnierzem rezerwy, którzy odbyli **ćwiczenia wojskowe**, z wyjątkiem ćwiczeń trwających do dwudziestu czterech godzin odbywających się w czasie lub dniu wolnym od pracy, przysługuje świadczenie pieniężne rekompensujące utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy lub stosunku służbowego albo dochód z prowadzonej działalności gospodarczej lub rolniczej, które mogłyby uzyskać w okresie odbywania ćwiczeń wojskowych”, to przepis ten faktycznie wchodzi w skład zakresu norm wymienionych w art. 133 u.p.o.o., jednakże art. 119a ust. 1 u.p.o.o. nie odnosi się w żaden sposób do żołnierzy zasadniczej służby wojskowej i członków ich rodzin.

Wobec tego osoba, która odbyła służbę przygotowawczą nie może nabyć uprawnień z art. 119a ust. 1 u.p.o.o. na mocy regulacji art. 133 u.p.o.o., bowiem zakres podmiotowy art. 119a ust. 1 u.p.o.o. odnosi się do żołnierzy rezerwy oraz osób przeniesionych do rezerwy niebędących żołnierzami rezerwy, którzy odbyli ćwiczenia wojskowe z wyjątkiem ćwiczeń trwających do dwudziestu czterech godzin odbywających się w czasie lub dniu wolnym od pracy, nie odnosi się natomiast do żołnierzy zasadniczej służby wojskowej czy osób, które pełniły służbę przygotowawczą (art. 133 u.p.o.o.).

Ponadto wnioskodawczyni w opisanym stanie faktycznym również nie posiada możliwości nabycia uprawnień zawartych w 119a ust. 1 u.p.o.o. w tym sensie, że nawet pomimo okoliczności uznania ją za żołnierza przeniesionego do rezerwy (wobec której NSA wskazała błędnie na tę okoliczność jako podstawę art. 98 ust. 3 u.p.o.o., w którym jest mowa o zwolnieniu ze służby przygotowawczej, a nie o przeniesieniu do rezerwy), to nie odbyła ona ćwiczeń wojskowych (o których jest mowa w art. 119a ust. 1 u.p.o.o.), a służbę przygotowawczą, która jako przedmiotowa okoliczność nie mieści się w zakresie hipotezy art. 119a ust. 1 u.p.o.o. Jak już wcześniej wspomniano, służba przygotowawcza a ćwiczenia wojskowe to dwa odrębne rodzaje czynnej służby wojskowej. Odrębność ta przejawia się również w tym sensie, że osobie, która odbyła ćwiczenia wojskowe, nie należy się odprawa od pracodawcy, o której mowa w art. 125 u.p.o.o., bowiem ani art. 133 u.p.o.o. ani art. 119a u.p.o.o. nie przewidują takiej możliwości w formie literalnego odesłania do art. 125 u.p.o.o. Natomiast odprawa, o której mowa w art. 125 u.p.o.o., zostaje obligatoryjnie przyznana osobie, która pełniła służbę przygotowawczą, w związku z treścią normy art. 133 u.p.o.o. (jako podmiotowe szczególne uprawnienie). W opisanym stanie faktycznym wnioskodawczyni posiadała możliwość uzyskania odprawy od pracodawcy w myśl przywołanych wyżej przepisów.

Gdyby uznać tok argumentacji NSA za prawidłowy, to wnioskodawczyni oprócz otrzymania świadczenia rekompensującego utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy otrzymałaby również dodatkową obligatoryjną odprawę od pracodawcy, bowiem art. 119a ust. 6 u.p.o.o., stanowi, że „Świadczenie pieniężne wypłaca się w kwocie pomniejszonej o uposażenie, jakie żołnierz rezerwy otrzymał z tytułu odbytych ćwiczeń wojskowych.”. Stąd ww. przepis nie wymienia odprawy z art. 125 u.p.o.o. jako składnika „do potrącenia” w związku ze sposobem wyliczenia ww. świadczenia, choć – jak już wcześniej stwierdzono – art. 119a u.p.o.o. wprost odnosi się do osób, które odbyły ćwiczenia wojskowe, nie odnosząc się przy

tym do osób, które odbyły służbę przygotowawczą, co jest również stwierdzone w ust. 6 ww. regulacji. Ustawodawca celowo wprowadził rozróżnienie sposobu finansowania ćwiczeń wojskowych (art. 119a u.p.o.o.) i służby przygotowawczej (art. 125 u.p.o.o. w związku z art. 133 u.p.o.o.), co odzwierciedlają zapisy działu III rozdziału 7 u.p.o.o.

W tym miejscu należy wskazać, że osobie, która odbyła służbę przygotowawczą, oprócz świadczenia wymienionego w art. 125 u.p.o.o., po spełnieniu określonych ustawowych przesłanek mogą przysługiwać również m.in. następujące świadczenia pieniężne: pokrycie należności z tytułu zajmowania lokalu oraz zawieszenie spłaty pożyczek i kredytów (art. 131 u.p.o.o. w związku z art. 127 u.p.o.o. oraz art. 59 u.p.o.o.¹⁹, na okoliczność uznania strony za osobę posiadającą na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny albo za żołnierza samotnego); zasiłek przysługujący żołnierzom posiadającym na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny (art. 128 u.p.o.o.). Co więcej, wobec członków rodziny osoby, która odbywała służbę przygotowawczą, po spełnieniu określonych przesłanek, przysługują świadczenia niepieniężne, m.in. w postaci: ograniczenia możliwości rozwiązania stosunku pracy z żoną żołnierza zasadniczej służby wojskowej (art. 126 u.p.o.o.) czy zakazu eksmisji członków rodziny żołnierza odbywającego czynną służbę wojskową (art. 130 u.p.o.o.).

NSA w głosowanym orzeczeniu wskazał, że „Trafne jest stanowisko i argumentacja strony skarżącej kasacyjnie, że wykładnia art. 133 u.p.o.o. zastosowana przez Sąd Wojewódzki skutkowałaby tym, że osoby powołane do służby przygotowawczej automatycznie traciłyby uposażenie w miejscu pracy przez czas pełnienia służby, rekompensowane jedynie w niewielkim procencie przez wielokrotnie niższe uposażenie otrzymywane w jednostce wojskowej. Stanowiłoby to naruszenie konstytucyjnego zakazu dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 ust. 2 Konstytucji RP²⁰)”.

Jak widać z powyższych rozważań, wypowiedź ta jest chybiona z uwagi na to, że wnioskodawczyni posiadała możliwość uzyskania dodatkowego świadczenia na podstawie art. 125 u.p.o.o., stąd błędne jest twierdzenie, że „osoby powołane do służby przygotowawczej automatycznie traciłyby uposażenie w miejscu pracy przez czas pełnienia służby”. Odmienną kwestią jest regulacja wysokości ww. odprawy na podstawie art. 125 u.p.o.o. czy wprowadzenie autonomicznej formy naliczania świadczenia za odbytą służbę przygotowawczą, lecz jest to w gestii rozważań *de lege ferenda* co do unormowań obowiązującej ustawy o obronie Ojczyzny, które nie są przedmiotem niniejszego opracowania. Wobec powyższego wywód NSA dotyczący naruszenia konstytucyjnego zakazu dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 ust. 2 Konstytucji RP) z powodu automatycznej utraty dodatkowego uposażenia z tytułu odbycia służby przygotowawczej można uznać za chybiony.

W orzecznictwie przyjęto pogląd, że przepisy art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP wymagają zachowania równości i niestosowania dyskryminacji na płaszczyźnie stanowienia prawa (równość wobec prawa) oraz na płaszczyźnie stosowania prawa. Nakaz takiego samego traktowania osób znajdujących się w takiej samej sytuacji oraz odmiennego traktowania osób znajdujących się w sytuacji odmiennej, adresowany jest przede wszystkim do prawodawcy, który, tworząc normy generalno-abstrakcyjne, powinien brać pod uwagę konieczność

¹⁹ W art. 127 ust. 1 u.p.o.o. jest mowa o uznaniu za osobę uprawnioną żołnierza w czynnej służbie wojskowej, gdzie zgodnie z regulacją art. 59 ust. 1 u.p.o.o. żołnierzem w czynnej służbie wojskowej jest także osoba odbywająca służbę przygotowawczą.

²⁰ Ustawa z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. nr 78, poz. 483 z późn. zm., dalej jako: Konstytucja RP.

stanowienia norm o takiej samej lub różnej treści w zależności od wskazanych powyżej sytuacji. Równe traktowanie osób wymaga natomiast, by organy stosujące prawo dokonywały konkretyzacji norm generalno-abstrakcyjnych w normy konkretno-indywidualne bez nieuzasadnionego różnicowania. Innymi słowy, by nie traktowały odmiennie osób ze względu na takie ich cechy, które nie są prawnie relewantne. Wydawanie odmiennych rozstrzygnięć na skutek innej wykładni prawa oderwane jest od cech podmiotów, których dotyczą rozstrzygnięcia. Nie jest więc skutkiem traktowania odmiennie podmiotów ze względu na takie ich cechy, które nie są prawnie relewantne²¹.

Co więcej, zakaz dyskryminacji wynikający z art. 32 ust. 2 Konstytucji RP nie jest tożsamy z zakazem różnicowania sytuacji podmiotów prawa. Jest to natomiast zakaz nieuzasadnionego, różnego kształtowania sytuacji podobnych podmiotów prawa w procesie stanowienia oraz stosowania prawa. Dyskryminacja oznacza zatem nienadające się do zaakceptowania tworzenie różnych norm prawnych dla podmiotów prawa, które powinny być zaliczone do tej samej klasy (kategorii), albo nierówne traktowanie podobnych podmiotów prawa w indywidualnych przypadkach, gdy zróżnicowanie nie znajduje podstaw w normach prawnych. Kluczowy charakter dla rozważania zasady równości ma zatem ustalenie „cechy istotnej”, która to przesądza o uznaniu porównywanych podmiotów za podobne lub odmienne. Uznanie owego podobieństwa pozwala na podjęcie badania, czy podmioty podobne są traktowane podobnie przez przepisy prawa. Dopiero zaś stwierdzenie, że prawo nie traktuje podmiotów podobnych w sposób podobny (a więc wprowadza zróżnicowanie), prowadzi do postawienia pytania, czy takie zróżnicowanie jest dopuszczalne w świetle zasady równości. Dla oceny konstytucyjnej dopuszczalności różnicowania sytuacji podmiotów podobnych znaczenie zasadnicze ma pytanie, czy jest to zróżnicowanie uzasadnione, a nie pytanie – w oparciu o jakie cechy zostało dokonane. Każde bowiem zróżnicowanie sytuacji podmiotów podobnych, które nie znajduje uzasadnienia, trzeba uznać za dyskryminację w rozumieniu art. 32 ust. 2, a więc za naruszenie Konstytucji RP²².

W omawianym stanie faktycznym oraz prawnym istnieje wyraźne rozróżnienie osób odbywających służbę przygotowawczą a osób odbywających ćwiczenia wojskowe, stąd na podstawie przepisów u.p.o.o. nie można zrównać uprawnień przysługujących dla osób odbywających ćwiczenia wojskowe z osobami pełniącymi służbę przygotowawczą.

Rozporządzenie ws. świadczenia pieniężnego w § 3 ust. 1 stanowi, że „Świadczenie rekompensujące wypłaca się żołnierzowi za okres odbytych ćwiczeń wojskowych”. Ustęp 2 § 3 ww. rozporządzenia stanowi, że: „Okres odbytych ćwiczeń wojskowych dowódca jednostki wojskowej stwierdza w rozkazie dziennym jednostki wojskowej oraz w zaświadczeniu o odbyciu przez żołnierza ćwiczeń wojskowych”. Wskazane normy wyraźnie w sposób literalny wskazują, że wypłata świadczenia rekompensującego należy się żołnierzowi za okres odbytych ćwiczeń wojskowych. NSA w glosowanym wyroku zwrócił uwagę, że organ²³ nie uznał tożsamości pełnienia służby przygotowawczej z ćwiczeniami wojskowymi, tylko przyjął, że wypłata rekompensującego świadczenia pieniężnego powinna się odbywać na zasadach określonych dla powołania do odbycia ćwiczeń wojskowych. Z tej wypowiedzi wynika, że literalnie organ drugiego stopnia nie utożsamiał pojęć „ćwiczenia wojskowe” i „służba przygotowawcza”, ale uznał, że wypłata świadczenia

²¹ Por. wyrok NSA z dnia 13 kwietnia 2021 r., sygn. I GSK 3327/18.

²² Por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r., sygn. I NO 128/19.

²³ Organ drugiego stopnia (SKO).

rekompensującego powinna odbywać się na zasadach określonych dla powołania do odbycia ćwiczeń wojskowych. Na jakiej podstawie prawnej organ mógł dokonać tak dalece rozszerzającej wykładni prawa, tego NSA nie uzasadnił, ponieważ art. 133 u.p.o.o. czy art. 119a u.p.o.o. takich podstaw nie stanowią, co zostało omówione powyżej. W tym miejscu warto wskazać, że wykładnia rozszerzająca jest to wykładnia systemowa lub wykładnia funkcjonalna, która daje wynik szerszy od wykładni językowej, gdzie interpretator przyjmuje znaczenie przepisu szersze od znaczenia językowego, gdyż normodawca powiedział mniej niż zamierzał. Wykładnia rozszerzająca ponadto jest rozumiana jako wykładnia, w której interpretator wybiera rozumienie tekstu prawnego określone w wyniku zastosowania dyrektyw pozajęzykowych i jest ono szersze od rozumienia językowego. Jej dopuszczalność podlega ograniczeniom przejawiającymi się w m.in. zakazie wykładni przepisów typu *lex specialis*, które odmiennie regulują kwestie uregulowane już w tym przepisie typu *lex generalis*²⁴. Wskazana reguła jest czytelna co do próby dokonywania wykładni rozszerzającej przepisów art. 119a u.p.o.o. (*lex generalis*) z art. 133 u.p.o.o. (*lex specialis*).

W przedmiotowym stanie faktycznym można uznać, że literalna wykładnia przepisów art. 59 ust. 1 u.p.o.o. w związku z art. 133 u.p.o.o. oraz art. 119a ust. 1 u.p.o.o. jest na tyle czytelna (*clara non sunt interpretanda*), że pogląd dotyczący zrównania uprawnień co do wypłaty świadczenia rekompensującego wobec osoby, która odbyła służbę przygotowawczą na równi z osobą, która odbyła ćwiczenia wojskowe, jest wnioskiem nieprawidłowym. Powyższe twierdzenie można motywować okolicznością, że zadaniem wykładni jest ustalenie znaczenia określonego przepisu prawnego bądź jego fragmentu. Organy administracji publicznej a także sądy powinny brać pod uwagę, że nie mają kompetencji do tworzenia prawa, a więc nie wolno im tego robić również w drodze interpretacji przepisów prawnych. W toku wykładni organy administrujące stosujące prawo powinny uwzględniać zamierzenia prawodawcy, którego zamiarem jest zawsze realizacja określonego celu publicznego. Ta funkcja wykładni jest istotna, zwłaszcza w prawie administracyjnym, także w sytuacji, gdy regulacje prawne są niejasne, a intencje ustawodawcy wyrażone w uzasadnieniu aktu okazują się mało precyzyjne²⁵.

Ostatnią kwestią dotyczącą uzasadnienia głosowanego orzeczenia, jest odwołanie się do wyводу WSA dotyczącego uznania, że uposażenie i inne należności pieniężne żołnierzy niezawodowych pełniących służbę przygotowawczą określa u.ż.n. oraz rozporządzenie ws. stawek uposażenia. Trafnie NSA wywiódł, że w wyżej wymienionych aktach prawnych nie ma bezpośredniego odwołania do świadczenia pieniężnego rekompensującego utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy przysługującego żołnierzom rezerwy oraz osobom przeniesionym do rezerwy niebędącymi żołnierzami rezerwy. Przytoczone akty prawne zawierają regulacje dotyczące uposażenia i innych należności pieniężnych przysługujących żołnierzowi pełniącemu służbę przygotowawczą lub z niej zwolnionemu (art. 34a u.ż.n.). Jednakże obok uposażenia otrzymywanego na podstawie art. 34a u.ż.n. i innych należności wskazanych w ww. ustawie (art. 34a ust. 2 u.ż.n.), osoba pełniąca służbę przygotowawczą może otrzymać świadczenia na podstawie ustawy u.p.o.o. (art. 133 u.p.o.o.

²⁴ Z. Pulka, op. cit., s. 262.

²⁵ Por. L. Morawski, *Czy precedens powinien być źródłem prawa [w:] W kręgu problematyki władzy, państwa i prawa*, Lublin 1996; K. Lewandowska, T. Lewandowski, *Wykładnia celowościowa i językowa w prawie administracyjnym. Wytoczne doktryny i praktyczny przykład ich zastosowania*, „Samorząd Terytorialny” 2010, nr 9, s. 28 i nast.

w związku z art. 125 u.p.o.o., dot. przyznania odprawy od pracodawcy). Konkludując, nietrafny był wywód WSA, że osoba pełniąca służbę przygotowawczą może otrzymać jedynie świadczenia wymienione w u.ż.n., natomiast nie posiada możliwości ubiegania się o świadczenia pieniężne wskazane w u.p.o.o.

Podsumowanie

Celem opracowania przedmiotowej glosy było przedstawienie wadliwości interpretacji przepisów prawnych przez NSA oraz sformułowania przez Sąd błędnego wniosku o możliwości uzyskania rekompensującego świadczenia pieniężnego, wskazanego w § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu wypłacania świadczenia pieniężnego żołnierzom rezerwy oraz osobom przeniesionym do rezerwy niebędącymi żołnierzami rezerwy przez osoby, które odbyły służbę przygotowawczą. Motywacją do podjęcia ww. tematu były wątpliwości w orzecznictwie administracyjnym co do takiego rozwiązania przyjętego przez NSA. Oprócz błędnie sformułowanego rozstrzygnięcia głosowanemu orzeczeniu można zarzucić również nietrafne odwoływanie się do przepisów prawa (art. 133 u.p.o.o., art. 119a u.p.o.o., art. 98 ust. 3 u.p.o.o.), brak uwzględnienia obowiązujących przepisów prawa co do formułowania wniosków oraz błędne ich wykazywanie (np. art. 125 u.p.o.o. czy art. 119a ust. 6 u.p.o.o. co do wniosku o zakazie dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny na podstawie art. 32 ust. 2 Konstytucji RP). Ponadto Sąd bez żadnej podstawy prawnej utożsamiał na równi uprawnienia co do przyznania rekompensującego świadczenia pieniężnego osobie, która ukończyła służbę przygotowawczą, na równi z osobą, która odbyła ćwiczenia wojskowe, co stanowiło istotne naruszenie prawa, z uwagi na przypisywanie Sądowi oraz organowi drugiej instancji kompetencji prawotwórczych.

Co więcej, dodatkową motywacją podjęcia się omawianego problemu jest okoliczność, że organy administracji publicznej w dalszym ciągu powołują się na omawiane rozstrzygnięcie w sprawach wszczętych i niezakończonych po dniu 23 kwietnia 2022 r., czyli od momentu wejścia w życie u.o.o. Jest to istotny błąd, który może powodować wadliwość rozstrzygnięć.

Przedmiotowa sprawa opierała się na normach prawa wskazanych w ustawach: u.p.o.o., u.ż.n., oraz aktach wykonawczych, które na chwilę obecną (26 października 2022 r.) nie posiadają mocy obowiązującej, ponieważ zostały one uchylone u.o.o. Jednakże wobec regulacji art. 819 u.o.o. problem opisany w przedmiotowym opracowaniu nadal jest aktualny w orzecznictwie administracyjnym, co do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie u.o.o. (spraw sprzed 23 kwietnia 2022 r.). Na marginesie powyższych rozważań należy wskazać, że w u.o.o. służba przygotowawcza nie jest już wymieniona jako rodzaj czynnej służby wojskowej (art. 130 u.o.o.).

Bibliografia

- Korybski A. [w:] Korybski, A., Leszczyński L., Pieniążek A., *Wstęp do prawoznawstwa*, wyd. UMCS, Lublin 2010.
- Lewandowska K., Lewandowski T., *Wykładnia celowościowa i językowa w prawie administracyjnym. Wytoczne doktryny i praktyczny przykład ich zastosowania*, „Samorząd Terytorialny” 2010, nr 9.
- Morawski L., *Czy precedens powinien być źródłem prawa* [w:] *W kręgu problematyki władzy, państwa i prawa*, Lublin 1996
- Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie stawek uposażenia zasadniczego dla żołnierzy pełniących służbę przygotowawczą (Dz. U., nr 41, poz. 241 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu wypłacania świadczenia pieniężnego żołnierzom rezerwy oraz osobom przeniesionym do rezerwy niebędącym żołnierzami rezerwy (Dz. U. z 2018 r., poz. 881 z późn. zm.).
- Seidler G.L., Groszyk H., Pieniążek A., *Wprowadzenie do nauki o państwie i prawie*, UMCS, Lublin 2010.
- Ustawa z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. nr 78, poz. 483 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. – o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r., poz. 372 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U., poz. 655 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy niezawodowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2146 z późn. zm.).
- Wprowadzenie do nauk prawnych. Leksykon tematyczny*, A. Bator (red. nauk.), W. Gromski, A. Kozak, S. Kaźmierczyk, Z. Pulka, LexisNexis, wyd. 2, Warszawa 2008.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 czerwca 2021 r., sygn. III OSK 3689/21.
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13 kwietnia 2021 r., sygn. I GSK 3327/18.
- Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r., sygn. I NO 128/19.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 27 sierpnia 2020 r., sygn. III SA/Lu 226/20.

Łukasz Zaliwski

SUMMARY

**Military preparatory service and the payment of compensatory cash benefit.
A commentary on the judgement of The Supreme Administrative Court
of 23rd June 2021, sign III OSK 3689/21. Critical voice**

This article shows the defectiveness of the court ruling that a person who completed the military preparatory service is entitled to apply for compensatory cash benefit, issued by The Supreme Administrative Court on 23rd June 2021, sign III OSK 3689/21. The author formulates the opposite conclusion, identifying the errors in the interpretation of legal provisions made by the court. The discussion of the aforementioned ruling is of the utmost importance to all the public administration bodies adjudicating on the payment of the cash benefit in question.

Key words: Military preparatory service, active military service, military exercises, compensating cash benefit.

Data wpływu artykułu: 26.09.2022 r.

Data akceptacji artykułu: 24.10.2022 r.